

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 5(235)•2021

май

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, *галоўны спецыяліст
упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

А. У. ВЕЛЬСКАЯ, *адказны сакратар*

Р. А. БАРАВІКОВА, *лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь*

А. І. БЕЛЯЯ, *доктар філалагічных навук,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт*

Г. М. ВАЛОЧКА, *доктар педагагічных навук, прафесар*

Л. М. ГАМЕЗА, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

Я. В. ЕСІС, *настаўнік вышэйшай катэгорыі
сярэдняй школы № 16 г. Мазыра*

М. В. ЖУКОВІЧ, *настаўнік-метадыст, намеснік
дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй школы № 1
імя В. Х. Галаўко г. Бяроза*

В. У. ЗЕЛЯНКО, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

Т. У. ЛОГІНАВА, *начальнік аддзела
метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі
Нацыянальнага інстытута адукацыі*

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, *доктар філалагічных навук,
прафесар, акадэмік НАН Беларусі*

А. М. МАКАРЭВІЧ, *доктар філалагічных навук, дацэнт*

Т. І. МАРОЗ, *кандыдат педагагічных навук, дацэнт*

М. І. НАВУМЧЫК, *настаўнік-метадыст,
намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі*

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, *член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі*

А. К. ПЕКАЧ, *настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска*

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, *кандыдат педагагічных навук,
дацэнт*

С. Л. РУМЯНЦАВА, *настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка*

А. В. РУЦКАЯ, *заслужаная настаўніца Беларусі*

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, *доктар педагагічных навук,
прафесар*

Г. І. ШМАЯНКОВА, *настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Мінска*

І. Ф. ШУБІН, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Заснавальнік і выдавец —

РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск

тэл.: (017) 297-93-20 (адк. сакратар)

тэл.: (017) 297-93-22 (аддз. маркетынгу)

факс: (017) 297-91-49.

E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),
aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 *Петрашкевіч Н. І.* Чалавек і прырода ў апавяданні Г. Далідовіча «Губаты» (урок у VIII класе)
- 5 *Троцкая Т. А.* Апавяданне Уладзіміра Аляхновіча «Першае каханне» (урок дадатковага чытання ў VII класе)
- 10 *Навумчык В. М., Навумчык М. І.* Вывучэнне апавядання «Васількі» Міхася Лынькова (тэставае заданне, V клас)
- 14 *Скрыпчанка І. М.* Георгій Марчук. «Прыгоды дзяўчынкі Агапкі і ката Фокуса» (урок дадатковага чытання ў V класе)
- 17 *Пеўнявец А. І.* Народная казка «Баран — бок абадран» (урок дадатковага чытання з элементамі інсцэніроўкі ў V класе)
- 19 *Рабцава Л. У.* Падагульненне і сістэматызацыя вывучанага па беларускай мове за год (тэставыя заданні, V клас)
- 22 *Саламаха І. В.* Асабовыя займеннікі, іх змяненне, утварэнне і правапіс (VI клас)
- 27 *Казачэнка І. Р.* Гульня «Чорны кот» на падагульняльных уроках беларускай мовы ў VIII класе

Методыка і вопыт

- 33 *Церашкова А. В.* Развіццё творчых здольнасцей — шлях да поспеху (майстар-клас)
- 39 *Якімовіч А. М.* Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Рыхтуемца да тэсціравання

- 43 *Васілевіч С. Л.* Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплексныя заданні № 92—93

Пазакласная работа

- 52 *Матузава Т. В., Бардзюкова М. В.* Вяселле Ганны Чарнушкі: інсцэніроўка па матывах рамана І. Мележа «Людзі на балоце» (IX — XI класы)
- 55 *Ушкевіч П. М.* Шматгранная творчая спадчына Алега Лойкі (пазакласнае мерапрыемства для вучняў X — XI класаў)
- 60 *Кісель І. І.* Каб быць гаспадаром... Літаратурная гасцёўня, прысвечаная жыццю і творчасці Генрыха Далідовіча (X — XI класы)

Займальны матэрыял

- 64 Падбіраем беларускія адпаведнікі: крыжаванка. Склаў *М. І. Навумчык*

На **другой старонцы вокладкі** — партрэт Адама Русака (1904—1987). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На **трэцяй старонцы вокладкі** — фотаздымкі памятных дошак Адаму Русаку на яго радзіме ў вёсцы Пясочнае Капыльскага раёна. Фота прадстаўлены ДУА «Песчанскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад — базавая школа імя С. А. Умрэйкі».

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары *А. У. Бельская, В. Д. Дзярuga.* Карэктар *А. У. Бельская.* Камп'ютарны набор *А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай.* Макет і вёрстка *І. М. Кузьмянковай.*

Выхад у свет 28.05.2021. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 6.02. Ул.-выд. арк. 6.02. Тыраж 1168 экз. Заказ 47. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 297-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».